

درباره قانون راجع بر رسیدگی جرایم عمومی افسران

در شماره ۷۵ مجله کانون و کلا دو مقاله انتقادی یکی بقلم آقای دکتر صدارت مستشار دیوانعالی کشور و دیگری بقلم آقای بنی صدر باز پرس شعبه ۱۲ دادرسی تهران درج گردیده که هر یک از آقایان مذکور از جهتی قانون فوق الذکر را مورد بحث و انتقاد قرار داده اند :

آقای دکتر صدارت تصویب آنرا نشانه سیر قهقرائی شئون اجتماعی از جنبه قانون گذاری دانسته و آقای بنی صدر با بحث تحلیلی خود نتیجه گرفته اند که علاوه بر اینکه قانون موصوف یا اصول و مبانی قضائی و دادرسی سازگار نیست مشکلات فوق العاده را نیز در حین عمل و اجراء ایجاد میکند و بالاخره باعث گرفتاری و زحمت مردم و دستگاه قضائی از این راه فراهم خواهد شد.

نظر غالب آقایان دادرسان و وکلای محترم دادگستری نیز در وضع و تصویب قانونی مذکور کم و بیش همین است و آنرا باعث تضعیف قوه قضائیه کشور و بی پروائی و تند روی افسران و افراد ناباب می دانند لکن آنچه در مقاله انتقادی آقایان قابل تأمل و تعمق است اینست که توجه و عنایت به تدوین لایحه پیشنهادی وزارت دادگستری و کیفیت و سیر تصویب قانون و دخل و تصرفی که در آن شده ننموده اند و تا بقول جناب آقای صدارت فلسفه و حکمت و وضع و تصویب آنرا دریابند.

اینجانب که وضع قانون مزبور را بهیچوجه متناسب با تکامل دموکراسی کشور و مصلحت و اصل حفظ و تحکیم و توسعه دادگاههای عمومی و قدرت قانونی آنها نمیداند تعجب نمودم !

زیرا قانون مزبور در زمانی بتصویب رسیده است که غیر از آن قوانین بسیار مترقیانه دیگری که جای هر یک از آنها واقعاً در حقوق ایران خالی بود بتصویب رسیده و نمونه آن قانون تشکیل شورای دولتی که اهمیت آن شاید بعد از قانون اساسی از جهت حفظ حقوق اساسی و عمومی و خصوصی افراد کشور بر کسی پوشیده نیست.

قانون فاضلانیه آزادی مشروط بزه اطفال - مرور زمان کیفری - مسئولیت مدنی اصلاح آئین دادرسی کیفری و در حدود سی فقره قانون دیگر از این قبیل با این حال چگونه در چنین دوره وزارت دادگستری حاضر شده است لایحه قانونی مورد بحث را که مضیق صلاحیت دادگاههای عمومی و دارای مفاسدی است که از ذکر بیشتر آن خودداری میشود به کمیسیون مجلسین تقدیم و حاضر به تصویب آن گردیده اند.

برای کشف و واقع و حقیقت با اداره حقوقی مراجعه لایحه تقدیمی دولت را بدست آوردم معلوم گردید تبصره پیشنهادی وزارت دادگستری بشرحی است که ذکر میشود.

درباره قانون راجع برسدگی جرایم

«تبصره - افسران و کارمندان اداره ژاندارمری کل کشور در مورد کلیه بزهها از حیث صلاحیت در حکم افسران و کارمندان نیروهای مسلح شاهنشاهی هستند مگر اینکه بزه آنان بمناسبت انجام وظیفه مربوط به ضابطین دادگستری باشد» که چنانچه تبصره پیشنهادی بهمان صورت تصویب میگردد هیچیک از انتقادات و اشکالات امروزی بر آن وارد نبوده سهل است رافع تمام اختلافات مربوط بصلاحیت نیز می بود النهایه آقایان اعضاء کمیسیون مشترک افسران و کارمندان شهربانی را بان اضافه جمله ذیل تبصره را که مربوط بضابطین دادگستری بوده از آن حذف نموده اند!

در حقیقت قانون مورد بحث بشکل موجود محصول کمیسیون نامبرده است و سابقه اینگونه دخل و تصرفات در لوایح پیشنهادی دولت خاصه آنچه بدادگستری میباشد کم نیست!

و هنوز تبصره و ماده الحاقی به قانون استقلال کانون و کلاکه کانون ملزم بصدور پروانه پایه ۱ و کالت برای اعضاء کمیسیون مشترک وقت بدون رعایت شرایط و تشریفات قانونی کرده در خاطرها باقی است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی